

Jak vzpomínají čeští investoři na kolaps banky Lehman Brothers

5 MINUT ČTENÍ SVĚTOVÝ BYZNYS ([HTTP://WWW.FORBES.CZ/TAG/SVETOVY-BYZNYS/](http://www.forbes.cz/tag/svetovy-byznys/)) LUBOŠ KREČ, REDAKTOR FORBESU
 (<http://www.forbes.cz/author/luboskrec/>)

LUBOŠ KREČ, REDAKTOR FORBESU
 (<http://www.forbes.cz/author/luboskrec/>)

TÉMA

SVĚTOVÝ BYZNYS ([HTTP://WWW.FORBES.CZ/TAG/SVETOVY-BYZNYS/](http://www.forbes.cz/tag/svetovy-byznys/))

POŠLI TO DÁL

E-MAIL

TWITTER

GOOGLE+

FACEBOOK

15. ZÁŘÍ 2018

Před 10 lety, v pondělí 15. září 2008, požádala investiční banka Lehman Brothers o ochranu před věřiteli. Jde o největší bankrot nejen v amerických dějinách, ale zároveň o symbolický start největší ekonomické recese od krize ze 30. let.

Ještě předtím, než advokáti z věhlasné kanceláře Weil, Gotshal & Manges sepsali podklady pro vyhlášení konkurzu 158 let starého finančního domu, proběhla na

Jak vzpomínají čeští investoři na kolaps banky Lehman Brothers | Forbes
 Mannhattanu víkendová série mnohahodinových jednání. Při nich zastupci americké vlády v čele s ministrem financí Hankem Paulsonem a šéfem newyorské pobočky centrální banky Fed Timothy Geithnerem přesvědčovali šéfy největších bank, aby si tonoucí kolos převzali.

To se ale nepodařilo domluvit, a tak banka Lehman Brothers padla. Krize se v dalších měsících postupně z Wall Street rozlezla do celého světa včetně Česka. A ačkoli indicie a symptomy toho, že se finanční trhy řítí do problémů, byly zřetelné už řadu měsíců, až krach banky spravující 600 miliard dolarů spustil vlnu událostí, jejichž důsledky jsou patrné dodnes.

Oslovili jsme proto známé české investory a bankéře, aby nám popsali, co během inkriminovaného víkendu v polovině září 2008 dělali a jak na tyto události po 10 letech vzpomínají.

Jan Pravda

tehdy i nyní: zakladatel a šéf investiční firmy Pravda Capital

V té době jsme byli na dovolené v Javorníkách a čekali jsme syna Maxe, bylo krásné babí léto, chodili jsme po hřebenech. Mé tehdejší portfolio bylo napůl v hotovosti – navzdory ujištěním mých bankéřů z Merrill Lynch, kde jsem dřív pracoval, že realitní problém je malý a že trh jen přehnaně reaguje. Večer jsem se díval na televizi CNBC a viděl neuvěřitelné pohyby minus 10 procent denně, což v mém případě bylo pět procent dolů díky hotovosti, která se nevypařuje tak rychle. Byl jsem připraven na nejhorší, tedy že skončí finanční kapitalismus a budu se živit buď vědou, nebo řemeslem. To mi umožnilo nepanikařit.

Vždy mi připadalo podivné, s jakou lehkostí investiční bankéři na Wall Street vyjadřují své názory, a i já sám jsem se záhy naučil ke každé emisi akcií nebo obligací sesmolit nějakou pohádku složenou z pár čísel a líbivých frází o růstu a připojit nejdůležitější větu Wall Street, že minulost nic nevyovídá o budoucnosti.

A poučení? Merrill Lynch, pro který jsem v 90. letech pracoval, se v září 2008 také sesypal a musela ho převzít Bank of America. Dnes vím, že pohádky kolem IPO jsou (pod)vědomou hrou bankéřů s klienty zneužívající touhu člověka po příběhu. A že většina bank i médií trpí syndromem „No Skin in the Game“, který razí známý investor a filozof Nassim Taleb. Proto již nesleduji ani CNBC, ani názory investičních bankéřů. Portfolio svěřuji počítačům řízeným inteligentními a etickými partnery, kteří nesou kůži na trh – „Some Skin in the Game“...

Luděk Niedermayer

tehdy: čerstvě bývalý viceguvernér ČNB

nyní: europoslanec za TOP 09

Co jsem dělal ten víkend, si už přesně nepamatuju. Nicméně hodně jsem tehdy chodil do televize, protože dění kolem Wall Street už nějakou dobu probíhalo. Mezi

Jak vzpomínají čeští investoři na kolaps banky Lehman Brothers | Forbes
politiky byla nalada nechat v tom bankere poradne vykoupat, ja jsem k takovemu
řešení byl skeptický.

Co tehdy překvapilo nejen mě, bylo jednak to, že se krize z Ameriky tak rychle přelila do Evropy, jednak že z ryze finanční krize se stala krize celé ekonomiky. To byly dvě chyby, které jsme udělali.

Jinak se dá říct, že zatímco bankovní sektor je dnes v mnohem lepší kondici a zavedla se řada opatření, aby opakování podobné krize bylo mnohem méně bolestivé, dopady na společnost jsou podstatně hlubšího rázu. Finanční krize se změnila v krizi důvěry a výsledkem je vlna populistických politiků.

Vladimír Jaroš

tehdy: manažer a minoritní akcionář investiční banky Wood & Company

nyní: CEO a jeden ze tří majitelů Wood & Company

Ve své profesní kariéře si pamatuji tři velké pády: pád investiční banky Barings v 90. letech, pád dvojčat 11. září 2001 a pád Lehman Brothers. Při pádu Lehmanů u nás byl náhodou na návštěvě zrovna náš islandský 50procentní akcionář, miliardář Thor Björgólfsson. Majitel holdingu Novator a jeho kolegové nám tehdy zabrali hlavní konferenční místnost a místo diskuse o budování byznysu ve východní Evropě řešili, jak si ochrání vlastní aktiva.

To se jim moc nepodařilo, protože do půl roku přišli o banky Landsbanki a Straumur a zůstala jim pouze totálně předlužená firma Actavis. O tom, jak Thor díky Lehmanům o všechno přišel a jak to pak díky Actavisu zase všechno vydělal zpátky, napsal i knihu, kde uvádí, že to všechno začalo v Praze v naší kanceláři.

My jsme tehdy okamžitě řešili naše rozběhnuté obchody s Lehman Brothers, kterých naštěstí nebylo moc, a také jsme neměli žádnou investici v tehdy toxických sub-prime půjčkách. Ale protože hrozilo, že se položí i další banky, a nejvíc povyku bylo okolo Morgan Stanley, v následujících týdnech jsme nastavovali naše limity na Morgan Stanley, a ne obráceně.

Lubor Žalman

tehdy: CEO české pobočky Raiffeisenbank

nyní: partner investiční firmy EnCor Wealth Management

Pamatuji si to jako dnes. Byl pátek odpoledne a z Vídně přišla tisková zpráva, že naše matka poskytla půjčky Lehman Brothers, ale nezveřejní kolik. Přeloženo do lidské řeči: jsme v tom až po uši. Hleděl jsem z okna své kanceláře na Prahu pod sebou a myslel na všechny kamarády, kteří naší bance svěřili celoživotní úspory. Pravda, trochu jsem myslel i na úspory své rodiny...

Pobočky zavíraly za hodinu, tak jsme se rychle pokusili zavézt na ně hotovost, kdyby v sobotu ráno došlo k panickým výběrům vkladů, a určili jsme si, kdo půjde v sobotu ráno uklidňovat situaci. No a nestalo se nic. České noviny tu zprávu ignorovaly. V

neděli pak Lehman Brothers zbankrotovali. Naše banka využila v následujících týdnech propad cen českých státních dluhopisů k jejich výhodnému nákupu. Co tě

Libor Winkler*tehdy: akcionář a CFO investiční skupiny RSJ**nyní: akcionář a CEO investiční skupiny RSJ*

My jsme tehdy měli za sebou hektický půlrok, během něhož se už trhy chovaly velmi nestabilně, takže samotný pád Lehman Brothers nás tolik nezasáhl. Proto na ten víkend nemám nějakou konkrétní vzpomínku. Ale před ním bylo několik okamžiků, kdy jsem měl opravdu strach, jak to s námi dopadne a jestli nás to nepoloží. Nakonec jsme to přestáli dobře.

Jaroslav Mašek*tehdy: redaktor MF DNES**nyní: reportér Forbesu*

Archiv článků hovoří jasně. Víkend předtím ekonomické rubrice Mladé fronty DNES, kde jsem tehdy pracoval, dominovaly zprávy o tom, že Student Agency Radima Jančury jezdí do Liberce poloprázdňá, že z prodejen Plus budou do roku 2009 Penny Markety, že průmyslník Otakar Motka nakupuje zemědělskou půdu a že ceny ropy žene vzhůru hurikán Ike.

Barel WTI byl v pátek 12. září 2008 za 102,15 USD. V pondělí 15. září přišel další hurikán, tentokrát do světa financí, a o pět měsíců později jste mohli ropu pořídit za 30 dolarů.

O krizi už se sice skoro rok psalo, reálně v Evropě ale nikde moc vidět nebyla, a tak jsme o ní na pondělí měli naplánováno něco jako jedňák, tedy malý článek na třetí stranu ekonomiky. Rubrika mívala tehdy minimálně pět šest stránek každý den, měli jsme totiž nastartovaný projekt Velká ekonomika. Ten měl s robustními finančními i lidskými zdroji za zády dodávat čtenářům každý den to nejlepší ze světa byznysu.

Z jedňáku se to pondělí stal nakonec otvírák novin, kterému jsem dal poetický název „Velká bankovní krize“ a uvnitř novin pokračoval jako „Krize už proniká i do Česka“. Kolega Pavel P. Novotný napsal analýzu „Americe je nejhůře za 80 let“, Hany Farghali udělal rozhovor s Janem Švejnarem s titulkem „Konec investování, jak ho známe“.

No a do čtvrt roku to byl konec i projektu Velká ekonomika. Výsledkem finanční krize, která se přelila na dalších pět let do reálné ekonomiky, bylo také vyschnutí zdrojů pro tradiční média, jejich šetření a ztenčování. Firmy omezily náklady na reklamu a zároveň s tím nastoupili noví hráči jako Facebook a Google. Nezávislé zpravodajství se od té doby hledá a jedňáků namísto velkých článků přibývá.

vědět, abyste svůj den začali chytře. Dejte si náš přehled toho nejdůležitějšího a nejzajímavějšího. (Ukázka »)

Forbes Espresso vás nakopne!

Váš email

Přihlásit se k odběru

Čtete také

(<http://www.forbes.cz/budte-fit-a-pomozte-zivotnimu-prostredi-vyzkousejte-o-vikendu-plogging/>)

Bud'te fit a pomozte životnímu prostředí. Vyzkousejte o víkendu plogging
(<http://www.forbes.cz/budte-fit-a-pomozte-zivotnimu-prostredi-vyzkousejte-o-vikendu-plogging/>)

FORBES COCKTAIL ([HTTP://WWW.FORBES.CZ/TAG/FORBES-COCKTAIL/](http://www.forbes.cz/tag/forbes-cocktail/)) 3 MINUTY ČTENÍ ADÉLA

BĚNICKOVÁ, REDAKTORKA FORBESU (<http://www.forbes.cz/author/adelapenicikova/>)

(<http://www.forbes.cz/ninja-hypoteky-a-garaze-duchu-lehman-brothers-ke-kolapsu-krize-nejvice-poucil/>)

Deset let od pádu Lehman Brothers. Kdo se z krize poučil a kdo vůbec?
(<http://www.forbes.cz/ninja-hypoteky-a-garaze-duchu-lehman-brothers-ke-kolapsu-krize-nejvice-poucil/>)

GRAFYONE ([HTTP://WWW.FORBES.CZ/TAG/GRAFYONE/](http://www.forbes.cz/tag/grafyone/)) 3 MINUTY ČTENÍ ALEŠ MICHL, EKONOM A

SPOLUJAZDITEL FONDU QUANT (<http://www.forbes.cz/author/alesmichl/>)

(<http://www.forbes.cz/lamser-blockchain/>)

Peníze vyměnil za blockchain. Omezí korupci i byrokracii, věří bývalý bankéř
(<http://www.forbes.cz/lamser-blockchain/>)

NOVÉ TECHNOLOGIE ([HTTP://WWW.FORBES.CZ/TAG/TECHNOLOGIE/](http://www.forbes.cz/tag/technologie/)) 4 MINUTY ČTENÍ JAN STROUHAL,

REDAKTOR FORBESU (<http://www.forbes.cz/author/janstrouhal/>)

ZOBRAZIT DALŠÍ ČLÁNKY ([HTTP://WWW.FORBES.CZ/JAK-VZPOMINAJI-CESTI-INVESTORI-NA-KOLAPS-BANKY-LEHMAN-BROTHERS/PAGE/2/?PAGENUM=2&AJAX=TRUE](http://www.forbes.cz/jak-vzpominaji-cesti-investori-na-kolaps-banky-lehman-brothers/page/2/?pagenum=2&ajax=true))

Created by **U+ _** (<https://u.plus/>)

Copyright © 2018 MediaRey, SE — [RSS kanál](http://www.forbes.cz/feed/) (<http://www.forbes.cz/feed/>) — [Archiv článků](#) ([/archiv-clanku/](#))

REDAKCE Forbes
Revoluční 724/7,
110 00 Praha 1
+420 228 225 093
redakce@forbes.cz
(<mailto:redakce@forbes.cz>)
Dotazy k předplatnému:
+420 228 226 824
publisher@forbes.cz
(<mailto:publisher@forbes.cz>)

INZERCE Adéla Viceníková
Naďa Lašová
Martina Řeháčková
Barbora Součková
+420 228 226 579
obchod@forbes.cz
(<mailto:obchod@forbes.cz>)

**OFFICE
MANAGER** Radka Bradová
+420 723 673 907
radka.bradova@forbes.cz
(<mailto:radka.bradova@forbes.cz>)

EVENTY Martina Bělíková
+420 602 833 556
martina.belikova@forbes.cz
(<mailto:martina.belikova@forbes.cz>)
[Přehled akcí](#) ([/akce](#))